

# Evangélikus Kántorlevél

— Szerkeszti: Finta Gergely —

Johann Gyula

## Néhány szempont evangélikus énekszövegeink változásainak teológiai elemzéséhez

*„Egyházunknak széles vezető köreit a liturgia reformja foglalkoztatja: vissza rég elhagyott szertartási hagyományainkhoz! Az ifjabb teológus nemzedék számos tagja tartalmi megújítást keres: vissza Lutherhez s a reformáció központi meg-látásaihoz! Az előbbi mozgalom az istentiszteleti rend gazdagítására irányul, a másik szükségképpen magát az igehirdetést fogja elmélyíteni. Az idő tehát különösen kedvező arra, hogy komoly elvi alapon egy olyan közegyházi szükséglet kielégítésének előkészítéséhez fogjunk, amely önmagában is égető, de egyben mind a liturgikus, mind a fiatalabb nemzedék mozgalmainak érdekeivel egyezik. Ez a szükséglet a gyülekezeti énekügy reformja.”<sup>1</sup>*

Schulek Tibor 1934-ben megfogalmazott gondolatai ma is időszerűnek tűnnek. Keressük a musica sacra helyét istentiszteleti és személyes hitéletünkben, de újra és újra tudomásul kell vennünk, hogy a Szentírás fényében, a mai korunknak is értelmeznie kell önmaga számára ennek jelentőségét. Figyeljünk csak a Biblia szavára. Az Ószövetségben az ének és a zene nem az ember szolgálatában áll, az ember ezekkel is Istennek akar szolgálni. Az egész Szentírás azt tanítja, hogy az ének és a zene Isten ajándéka és hogy az ember akkor él ezzel az ajándékkal helyesen, ha vele elsősorban őt szolgálja.<sup>2</sup> Énekeljete az Úrnak új éneket, mert csodákat tett! Szabadulást szerzett jobbjá, az ő szent karja — olvassuk a 98. zsoltár első versében. Az Ószövetség számtalan helyen tanúskodik arról, hogy a zsidó kultikus élet alapvető megnyilvánulási formája az ének, a zene volt. Ha imádkoztak, énekeltek. Ha öröme volt a népnek, ha bánata, énekelte. Ha emlékeztetni akartak Isten cselekedetére, énekeltek, ha dicsőíteni, magasztalni akarták az Urat, énekeltek. Ha harcba indultak, ha a közösségről gondolkodtak, ha egyedül voltak, ha segítséget vártak, mindig énekeltek. Az ószövetségi ének nem az emberről mond el valamit, hanem Istenről, vagy ha az emberről szól, róla, mint Isten előtt állóról beszél. Az ember csak annyiban van „benne”

<sup>1</sup> Schulek Tibor: „Új énekeskönyvet”, *Keresztény Igazság* I. évf. (Sopron 1934) 12. szám.

<sup>2</sup> Czege Imre: *Az egyházi ének teológiai kérdései*. 11. Sárospatak 1998.

az énekben, amennyiben ő az, aki énekbe foglalja Isten cselekedeteit. Az Úr objektív tette az ember szubjektumán átömölve válik énekké.<sup>3</sup>

Jézus és az ő korai követői is benne éltek koruk zsidóságában. Részt vettek a kultikus életben. Természetes számukra az ének. Azonban míg az Ószövetség a több évszázad alatt megszilárdult kultusz istentiszteletét leírja, addig az Újszövetségben nem találunk pontos istentiszteleti leírást. Általánosságban, a zsidó kultikus életre is reflektálva olvassuk pl. Jn 4,23-ban: *az Istent lélekben és igazságban kell imádni*. Vagy Kol 3,16-ban: *Hasznos egymás tanítására és intésére a zsoldár, dicséret és a lelki ének*. Az ének fontosságát azonban minden kétséget eloszlatva bizonyítja Jézus testet öltésekor Mária éneke Lk 1,46–55, vagy a róla prófétáló Zakariás éneke Lk 1,67–79-ig. Jézus megszületésekor az angyalok éneke (Lk 2,13–14) tette fontossá a pásztorok előtt Isten szabadító tette. A latin szöveg kezdőszavai alapján Benedictusnak, Magnificatnak és Gloriának nevezték el őket, és a mai napig használatban vannak. Hát megfeledezhetünk ezekről?

Pál az 1Kor 14,15-ben írja: *Imádkozom a lélekkel, de imádkozom az értelemmel is, énekelek lélekkel, de énekelek értelemmel is*. A nyelveken szólás kialakult monotonája, érthetlensége analógiájára bizonyosságot tesz arról, hogy Istennek nem csak lelkünkkel, hanem értelmünkkel is szolgálnunk kell. Ef 5,18–19-ben pedig ezt mondja: *Ne részegedjete meg, mert a borral léhaság jár együtt, hanem teljete meg Lélekkel, mondjate egymásnak zsoltárokat, dicséreteket és lelki énekeket; énekeljete és mondjate dicséretet szívetekben az Úrnak...* A bor mánora eltompít, nem megelevenít és vidámmá tesz, ahogy sokan várják. A „Lélek mánora” azonban figyelmessé tesz, alkalmassá a követésre.

Végül pedig még egy ige Jakab apostol leveléből: *Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekeljen dicséretet! Jak 5,13*. Feltűnő, hogy a szenvedésben, a bánat elhördozásában az imádságra szólít fel, míg az öröm kifejezésére, az énekre buzdít az apostol. Jézus a kereszten szintén „éneket mond”, a 22. zsoltárt.

Fontos, hogy az Újszövetségben két helyen is (Ef 5,19, ill. Kol 3,16) egymás mellett említett zsoltárokat, dicséreteket és lelki énekeket értelmezzük. Egy lehetséges válasz Lutheré: *A zsoldár ótestámentumi ének. A himnusz Mózes, Debóra, Salamon, Ézsaiás, Mária és Zakariás éneke*. (Ne csodálkozzunk, Luther ószövetséges volt.) *A lelki ének, melyet Istenről énekel az ember az Íráson kívül, s melyet naponként csinálhat.*<sup>4</sup>

Ezeknél az énekeknél fontos talalmi szempont volt az öröm, az átélt, megélt megváltás boldogsága. Ma énekeskönyvünkben alig találunk öröme buzdító éneket.

<sup>3</sup> Czegle: i.m. 11.

<sup>4</sup> Achelis: *Lehrbuch der prakt. Theologie*. II. 396. idézi Czegle: i.m. 22.

Komm, Heiliger Geist, Herre Gott<sup>5</sup>

A német ének latin előképre vezethető vissza: *Antiphona in vigilia pentacostes*, melyet Németországban a XI. század óta énekeltek:

*Veni, Sancte Spiritus,  
reple tuorum corda fidelium  
et tui amoris in eis ignem accende,  
qui per diversitatem linguarum cunctarum  
gentes in unitatem fidei congregasti.  
Alleluia, alleluia*

A XVI. században a német vesperás bevezetéseként használták, természetesen németül. A versszakot Luther egészítette ki két új strófával. Az *Asztali beszélgetésekben* úgy fogalmaz: *magá a Szentlélek sugallta a szöveget és a dallamot*. A kutatók valószínűnek tartják, hogy 1524 pünkösdje volt a keletkezési ideje.

Első magyar megjelenése az *Eperjesi Graduálban* volt, a Szentlélek-énekek közt. Az 1–2. versszak híven tükrözi az eredeti mondanivalót, a Szentlélek egybegyűjtő erejét, valamint Krisztus tanításának kizárólagosságát. A 3. strófában a *Du heilige brunst / suesser trost, nun hilf uns, fröhlich und getrost*, ami a következő fordításban szerepel, *Oh mi édes idvezítőnk, légy kegyes megoltalmazónk*. Az ÚZMK Pünkösdi dicséreték címszó alatt néhány szó eltéréssel ugyanezt a fordítást hozza. Az ÚÉ 1805-ben a 2. strófát meghagyja, de az első és harmadikban sok új elem, átköltés szerepel. Értelmez, racionalizál. Az *Alleluja* helyett *Dicsőség légyen Istennek* áll. Kár, hogy ez a korszak már hadilábon áll a latin liturgikus kifejezésekkel, és ez a jellemző a következő 150 évre. Az értelmezés — az értetőségre való hivatkozással — eltávolította a teológiai gondolkodást a lutheránus liturgikai hagyománytól, olyan ellenérzéseket keltve, melyek a mai napig elevenen működnek egyházunkban. 1911-ben a Batizi fordításként megjelölt szövegváltozás megtartja az első verset, de a 2.-at szinte teljesen átkölti. Például az *O Herr, behüt vor fremder Lehr* fordítása *Adj igaz vallást nekünk*. Az 1982-es énekeskönyv kicseréli a 2. strófában az *igaz vallást, igaz hitre*, egyébként megtartja az 1955-ös, ill. 11-es szöveget, viszont visszahozza a Halleluját.

Mindent összevetve az eredeti örvendező, a Szentlélek ajándékában reménykedő, Krisztus egyedül igaz tanításába kapaszkodó ének, mely felhívja a földön küzdő, aggodalmaskodó ember figyelmét a reményteli, örvendező, vidám életre. Liturgiánkban, gyülekezeteink életében fontos szerepet játszik.

<sup>5</sup> Ecsedi Zsuzsanna: *Luther-énekek a magyar evangélikus énekeskönyvekben*. Doktori értekezés 2003. alapján. A korál szövegének nyersfordítását Wagner Szilárd végezte.

<p><i>Gesangbuch Valentin Babst</i> Leipzig, 1545</p>	<p>A magyar nyersfordítás (Wagner Szilárd)</p>	<p>Új Énekeskönyv Pozsony, 1805</p>	<p>Evangelikus Énekeskönyv Budapest, 1982</p>
<p>1. Kom heiliger Geist HERRe Gott/ erfuell mit deiner gnaden gut/ Deiner gleubigen hertz mut und sin/ Dein bruensftige lieb entzuend in jn/ O HERR durch deines liechtes glantz/ Zu dem glauben versamlet hast/ Das volck aus aller Welt zungen/ Das sey dir HERR zu lob gesungen/ Haleluia. Haleluia.</p>	<p>Jöjj, Szentlélek, Úristen, töltsd be kegyelmed gazdagságával híveid szívét, lelkét és értelmét, lángoló szeretetedet gyujtsd meg bennük. Ó, Urunk, a te fényed ragyogásával te gyűjtötted a hithez a népet a világ minden nyelvéből. Ez legyen énekelve a te dicséretedre. Halleluja, halleluja.</p>	<p>1. Jövel, Szent Lélek Úr Isten! Töltsd be szívünket bőven, Mennyei ajándékokkal, Szívbeli szent buzgósággal. Mellynek Isteni ereje, Sok népet egy hitre vive, Légy velünk is, te népeddel, Hogy teljünk meg dicséretteddel. Dicsőség legyen Isten(n)ek.</p>	<p>1. Jövel, Szentlélek Úristen, Töltsd be szívünket bőven Mennyei ajándékokkal, Szívbeli szent buzgósággal, Mellynek isteni ereje Sok népet egy hitre vive. Légy velünk is, te népeddel, Hogy teljünk meg dicséretteddel! Halleluja, halleluja!</p>
<p>2. Du heiliges liecht edler hort/ las uns leuchten des lebens wort/ Und ler uns Gott recht erkennen/ Von herten Vater jn nennen/ O HERR behuet fuer frembder lehr/ das wir nicht meister suchen mehr/ Denn Jhesum mit rechtem glauben/ und jn aus gantzer macht vertrawen/ Haleluia. Haleluia.</p>	<p>Te, szent fény, nemes kincs, világoltasd nekünk az élet igéjét és taníts minket Istent helyesen felismerni, Őt szívből Atyának nevezni. Ó, Urunk, őrizd meg az idegen tanúástól, hogy ne keressünk már mestert, hanem Jézusban igaz hittel és minden erőnkkel bizzunk. Halleluja, halleluja.</p>	<p>2. Te szentségnek új világa! Igdének vezérj útjára, Taníts téged meg-esmérnünk, Istent Atyánknak nebeznünk, Őrizz hamis tudománytól, Hogy mi ne tanuljunk mástól, És ne legyen több más senki, Hanem Kristus, kiben kell bízni. Dicsőség legyen Istennek.</p>	<p>2. Te szentségnek új Világa, Vezess igédnek útjára, Taníts az Istent vallanunk, Szívből Atyánknak mondanunk! Add az igaz hitet nekünk, Egy legyen a mi Mesterünk! Benne higgyünk, éljünk, haljunk, Halleluja, halleluja!</p>
<p>3. Du heilige brunst/ suesser trost/ nu hilf uns froelich und getrost/ In deinem dienst bestendig bleiben/ die truebsal uns nicht abtreiben/ O HERR durch dein krafft uns bereit/ und sterck des fleisches bloedigkeit/ Das wir hie ritterlich ringen/ durch tod und leben zu dir dringen/ Haleluia. Haleluia.</p>	<p>Te, szent tűz, édes vigasztalás, segíts hát nekünk, hogy szolgálatodban vidáman és hűségesen, állhatatosan megmaradjunk, a szomorúság ne űzzön el. Ó, Urunk, erőd által készíts fel bennünket, és akadályozd meg a test aggodását, hogy itt hősiessen küzdjünk, a halálon és életlen keresztül hozzád jussunk. Halleluja, halleluja.</p>	<p>3. Oh mi édes Vigasztalónk! Légy kegyes meg-óttalmazónk, Hogy meg-maradjunk a hitben, És ne essünk kísértetbe, Erősíts reménységünket, Bírd elménket, és szívünket, Hogy végre hitünknek végét, El-nyerjük teljünk üdvösséget. Dicsőség legyen Istennek.</p>	<p>Ó, mi édes Vigasztalónk, Légy kegyes megóttalmazónk, Hogy megmaradjunk a hitben, Véled való egységben! Erősíts reménységünket, Száll meg elménket, szívünket, Hogy végre hitünknek végét, Elnyerjük teljünk üdvösséget. Halleluja, halleluja!</p>

Luther-énekeinket vizsgálva feltehető a kérdés: valóban odaírhatjuk az énekek végére Luther nevét? A mai kor teológiai elvárásaihoz tartozik, hogy tudomásul vegyük, ha az eredeti szöveget fontosnak tartjuk, akkor szükség van szövegű fordításra. Azonban az évszázadok alatt fordítgatott-ferdítgetett szövegeket sem lehet kidobni, hiszen végig követték egyházunk életét, ezek a szövegek ivódtak be az emberek lelkébe, sokszor mélyebben, mint a Szentírás szövege. Egy új énekeskönyvben, azt gondolom, egymás mellett meg kéne jelentetni mind a két szöveget. Erre pedig minden, evangélikus szempontból nagyon jelentős korálnál —pl. Luther énekek— szükség lenne.

### Mache dich, mein Geist, bereit

Johann Burchard Freystein (1671–1718) énekéről van szó, akit munkája jogászként Drezdához köti. Életéről még annyit tudunk, hogy 6 gyermekét vesztette el egymás után. Spener hatására a pietizmus buzgó hívévé vált.

Éneke az 1695-ös énekeskönyvben jelent meg először 10 versben. Az EKG énekéből 6 versszakot közöl.

Az ÚZMK 11 verse a szüntelen vigyázásra buzdít. A tíz szűz példázatának (Mt 25,1kk) képe állandóan ott lebeg a versszakok mögött. Vigyázni, készülni kell, hogy a *Vőlegény* ébren találjon bennünket. A bűn álmából meg kell szabadulni, hiszen ez akadályozza az állandó készenlétet. Nem félünk a dualizmus fenyegető közelségétől, hiszen a szöveg hangsúlyozza, Isten kegyelme megőrzi a rá tekintőt.

*Legyetek józanok, vigyázzatok, mert ellenségetek, az ördög mint ordító oroszlán jár szerte, keresve, kit nyeljen el (1Pét 5,8).*

Alapvető evangélikus, megigazulásra vonatkozó normánk a 9. versben gyönyörűen megjelenik: *Krisztusért, hit által, ingyen kegyelemből itt A Jésus közben járónk, Ó kegyelmét és erejét közli ingyen mivelünk, Hogyha hitből könyörgünk.*

Közel az ítélet, minduntalan könyörögnünk kell vigyázzván, hogy *osztán örvendjünk a mennyben.*

Kis János fordítása a Nagy—Győri énekeskönyvben, más hangsúlyokat keres a szövegben. Alkalmatlannak véelve kihagyja a 3., 4., 8., 10. és 11. verseket. A meghagyott verseket átkölti. Eltűnik az ördög, a sátán szó, helyette a homályos bűn szó szerepel. A racionalizmus kerül a sátán megnevezést. Legtöbbször a bűnt sem nevezik bűnnek. Az ember cselekedeteire, saját erejére kerül a hangsúly. Eltűnik az Isten kegyelmének szerepe. Jellemző az 5. versszak szóhasználatára: *De hogy vigyázásoddal Czelodat elérjed, Gyakran imádságoddal Az Istent is kérjed. Okossá, Gondossá Tesz szent buzgóságod, S áhítatosságod.* Még jó, hogy a 6. vers valamelyest feloldja ezt a feszültséget. Kiss János kéziratos disszertációjában itt is —mint annyiszor— felhívja a figyelmet, hogy az új szöveg jóval erőtlenebb, mint a korábbi volt. Ő is osztja Schulek Tibor lesújtó véleményét, aki kifejti, hogy Gálszécsi István 1536-os énekeskönyvétől kezdve az ÚZMK-ig, a magyar énekeskönyvek fejlődése töretlen és páratlanul izgalmas volt, *de mérhetetlen pusztítást hozott a Nagy—Győri énekeskönyv, amely a racionalizmusnak,*

felvilágosodásnak és az induló nyelvújításnak oly kétségbeejtően tömény sivárságát zúdította egyházunkra, hogy attól még az is kivészett a gyülekezeteink lelkéből, amit a hitelenné sorvadt papi nemzedékek meghagytak benne.<sup>6</sup>

1911-ben Sántha Károly az 1. versben Kis János szövegét felhasználva átkölti az éneket. Néhol figyelemre van az eredeti szövegre is. Azonban a szöveg olyan mértékű átdolgozáson megy át, amivel szinte egy új ének jön létre. A 2. versben azonnal beugrik Szőnyi—Payr: *Az én időm mint a szép nyár* énekének hangulata. A 3. versben *Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!* (1Kor 10,12) jelenik meg. Az 5-ben pedig *Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekiünk vele együtt mindent?* (Rm 8,31–32). Nehézséget okoz azonban, hogy míg itt megnyilvánul Isten gondviselő kegyelmének ereje, addig a 6. versben, az utolsóban, ismét az emberi helytállásra kerül a hangsúly. *Azért hát imádkozom, S vigyázok szünetlen; Én szívemet nem hagyom Soha őrizetlen. Harcom itt csak rövid, S ha híven futva pályám, Fent örök lesz pálmám!*

Az EÉ 1982-ben, Túrmezei Erzsébet fordításában olvashatjuk a szöveget. Az első versben figyelembe veszi a korábbi változatot, de a másodikban az eredeti szöveg negatívumát pozitívrá fordítja (EKG 3). A 3–4. versben az EKG 4–5. versét fordítja, költői szabadsággal. Ez már valóban hasonlít Freystein énekére.

Jó példa ez az ének arra, hogy egy-egy énekszöveg milyen nagy utat tett és tesz meg az évszázadok alatt, teológiai szemléletváltásonként mennyiféleképpen alakítható. A kérdés csak az, hogy ez a technika mennyire korrekt.

Reménységem az, hogy mind liturgikus, mind ének-szempontról, a mostani sűrű kérdésvetések, mozgalmak valóban istentiszteleti életünk gazdagodásához fognak vezetni, Isten dicsőségére.

Johann Burchard Freystein 1695

*Mache dich, mein Geist, bereit*

ÚZ 1743 (1816-os kiad.)

1. Lelkem óh készülj serényen, Vigyázz, és imádkozzál,  
Hogy r'ád ne üssen hirtelen az ellenség gonosszal;  
Mert melly gyakran a rossz sátán szokott jöni hívekre,  
Ő meg-késértésekre.

2. De leg-először ébredj-fel, A rút bűnnek álmából;  
Mivel hosszú büntetéssel Nagy kár jön reád abból,  
Inség r'ád száll, és az halál: A' bűnökben nagy hamar  
téged' veszteni akar.

Nagy—Győri 1811

(1887 kiad., Kis János ford.)

1. Lelkem, vigyázz serényen, S buzgón fo-  
hászkodjál,  
Hogy a sikos ösvényen Meg ne csuszamodjál.  
Amely szív jól nem vív, Bűnnek lesz szolgálja  
S kísértet zsákmánya.

2. Ébren légy, el ne merülj Testi bátorságban,  
Hogy hálóba ne kerülj, Élven tunyaságban,  
Lejebbre S mélyebbre Esik a nem félő,  
S magát állni vélő.

<sup>6</sup> *Lelkipásztor* 1947. június, különlenyomat 219.

3. Vigyázz: Mert az Úr másképpen téged' nem világosit:  
Vigyázz; mert napod egészen meg-fogja szép sűgárit.  
A' Jehova azt kívánja, Hogy nagy kegyelmét kedvvel  
végyük,  
És meg-nyílt szemmel.  
4. Vigyázz, hogy nagy tsalárdsággal az ördög meg ne  
csaljjon;  
Mert jár ő nagy gyorsasággal, Hogy tégedet fel-faljon,  
És a' kiket Isten szeret, Meg-hagyja rostáltatni,  
Ha kezd'nek szunyadozni.  
5. Vigyázz; hogy világ erővel téged' meg-ne hódítson,  
A' vagy képzett szépségével magához ne szorítson;  
Meg őrizzed a' te szíved' hamis atyafiaktól,  
Mind ördög' tagaitól.  
6. Vigyázz még magadra-is jól, Mind testedre, szívedre,  
Az Isten' kegyelmét roszszúl hogy ne ejtsed vesztedre;  
Mert, meg-hídjed, Gyarló tested Magát bűnre ereszti,  
Azzal a' jót el-veszti.
7. Imádkozzál-is e' mellet Serény vigyázás közben;  
Mert tsak az Isten segíthet súllyos késértetidben.  
De az álom hogy-ha el-nyom, És mélyen szunyadozol;  
Dolgaidban nem jársz jól.  
8. A' könyörgést ő meg-várja, Hogy-ha mit akar adni,  
Hogy kiáltsunk, azt kívánja Ha hogy akarunk élni,  
És meggyőzni, Le-tapodni Testet, ördögöt, poklot,  
És ez hamis világot.  
9. Óh melly jól vagyon így dolgunk! Óh melly bóldogok  
vagyunk!  
Mert bizony meg-hallgattatunk: A' Jésus közben járónk,  
Ő kegyelmét és erejét közli ingyen mivelünk,  
Hogyha hitből könyörgünk.  
10. No hat könyörögjünk azért mind úntalan vigyázzván;  
Mert a' nagy veszély sértven sért Minket, 's igen közel  
van,  
És el-is jó Amaz idő, Mellyben az Úr meg-ítel,  
'S e' világ veszelyre kél.  
11. Óh Uram! Taníts-meg minket a józan vigyázásra,  
És gerjeszsed-fel elménket buzgó fohászkodásra,  
Hogy mi itten e' rosz földén élhessünk kegyelmedben,  
Osztán örvendjünk mennyben.
3. Vigyázz, meg ne hódítson A bűn erejével,  
S magához ne csábitson Hazug szépségével;  
Ha ámit, S vidámit, Ne higyj, mert mérget rejt,  
Csalárd tőrébe ejt.
4. Vigyázz főkép magadra! Gyakran csalárd  
a szív,  
S az öröm ártalmadra Válik, a melyre hív,  
Gyakran lágy És felhagy A kötelességgel,  
Ha vív nehézséggel.  
5. De hogy vigyázásoddal Célodat elérjed,  
Gyakran imádságoddal Az Istent is kérjed;  
Okossá, Gondossá Tesz szent buzgóságod,  
S áhítatosságod.  
6. Óh hát tisztednek ismérd Istenhez járulni;  
Meghallgat, csak hittel kérd,  
Segit megújulni, Hitedre, Kértedre Lelke  
szívedbe száll,  
S a bűnnek ellent áll.

*Mache dich, mein Geist, bereit*  
Dt 1911 (Sántha Károly ford.)

EÉ 1981 (Túrmezei Erzsébet ford.)

EKG

1. Lelkem, vigyázz serényen, Buzgón fohászkozdjál,  
Hogy a sikos ösvényen Még ne csuszamodjál.  
Amely szív jól nem vív, Bűnnek lesz szolgálja  
És Sátán-prédája.
2. Oh ne mondd: van még időm! Elröpül az élet,  
S üt az óra, amidőn Meglesz az ítélet.  
Jaj, ha már A halál Érted jön sietve  
S nem vagy elkészülve.
3. Vigyázz, mert nehéz az út, Ez a földi pálya,  
S míg a vándor célra jut, Oly sok a próbája.  
Ki nem fél, S bizton él, Azt elbukás éri,  
Mikor nem is véli.
4. Oh vigyázz, mert a világ Elszédít zajában;  
Sok szép, de múló virág Mérget rejt magában.  
Oh vigyázz, Mivel gyász Van a gyönyör mellett,  
S a fény ármayat lenget.
5. Kérjed az Istent híven, Buzgó szent imával,  
Hogy kegyesen ő vigyen A veszélyen által!  
Istened Ha veled: Az ösvényen ő visz,  
Soltalmával őriz.
6. Azért hát imádkozom, S vigyázok szüntelen;  
Én szívemet nem hagyom Soha őrizetlen.  
Harcom itt csak rövid, S híven futva pályám,  
Fent örök lesz pálmám!
1. Lelkem, vigyázz, készülj fel, Isten buzgón  
Váratlan ne éjjen el A kísértés éje. [kérve];  
Ki nem kész, hogy nehéz Próbáját megállja,  
Bűnnek lesz szolgálja.
2. Míg örködünk éberen, Kérjük Istenünket,  
Oldozzon fel és tegyen Szabadá bennünket.  
Megtérhelt lélekkel Nem lehet őrt állni,  
Éberen szolgálni.
3. Bete aber auch dabei mitten in dem Wachen;  
denn der Herr muß dich frei von dem allen machen,  
was dich drückt und bestrickt, daß du schläfrig bleibest,  
und sein Werk nicht treibest.
4. Ja, er will gebeten sein, wenn er was soll geben;  
er verlangt unser Schrein, wenn wir wollwn leben  
und durch ihn unserm Sinn, Feind, Welt, Fleisch und  
Sünden kräftig überwinden.
5. Doch wohl gut, es muß uns schon alles glücklich gehen  
Imádságra vár, figyel, Kész, hogy megsegtsen, wenn wir ihn durch seinen Sohn im Gebet anflehen;  
Mellénk áll, úgy kínál, Úgy ad erős lelket,  
Új meg új győzelmet.  
wenn wir gläubig bitten.
6. Drum so laßt uns immerdar wachen, flehen, beten,  
weil die Angst, Not und Gefahr immer näher treten;  
denn die Zeit ist nicht weit, da uns Gott wird richten  
und die Welt vernichten.